

Projekt: Za društvo aktivnih mladih u svrhu suzbijanja elektroničkog nasilja

Prednosti i rizici interneta

Računalo kod kuće ima 95% djece, a 85% njih ima i pristup internetu, podaci su istraživanja koje je provela Poliklinika za zaštitu djece grada Zagreba.

U prikupljenim podacima najviše zabrinjava to da se gotovo polovina ispitane djece koristi internetom bez nadzora i prisutnosti odraslih. Internet možemo definirati kao mrežu računala, čija je svrha slanje i primanje podataka u različitim formamam i oblicima njenim korisnicima širom zemaljske kugle. To je zapravo velika mreža koja međusobno spaja one druge, manje mreže.

Danas su sve moderne tehnologije povezane na internet. Međutim, dok ovaj digitalni svijet za jedne predstavlja igralište za druge je ono baš poput bojnog polja.

Udruga LET

Adresa: Sokolgradska 86, 10000 Zagreb

Tel/fax: +385 (0)1 5803 726

E-mail: let@udruga-let.hr

Web: www.udruga-let.hr | www.samohrani.com

IBAN: HR90 2340 0091 1101 02596

MB: 1692569

OIB: 8062111159

RNO: 0081264

... partner za razvoj zdrave zajednice

... partner for healthy community development

Prednosti:

Jednostavnost korištenja i povezivanja. Iako obuhvaća gotovo sva računala povezivanje je za korisnika neprimjetno, a od uporabe internetskih usluga dijeli nas pokretanje web preglednika.

Pristup informacijama. Gotovo da više nema granica u dostupnosti i brzini informacija. Vrlo je jednostavno pronaći sadržaj i saznati gotovo sve što nas zanima.

Jednostavna komunikacija. Na vrlo jednostavan način moguće je razmjenjivati slike, video zapise, audio zapise i sl.

Pristup obrazovnim sadržajima. Internet najčešće uspoređujemo s velikom knjižnicom. Znanje postaje dostupno svima, iako je pronaći sve moguće sadržaje.

Pristup zabavnim sadržajima. Jednako kao i obrazovne tako i zabavne sadržaje možeš pronaći na vrlo jednostavan način i sve ti je dostupno za nekoliko sekundi. Možeš odigrati mnoštvo online igrice, pregledati filmove i poslušati glazbu, samo pripazi na autorska prava.

Mogućnost izrade vlastitog sadržaja. Jedan primjer za vlastiti sadržaj je i ova web stranica koje je izrađena u svrhu obrazovanja o sigurnosti na internetu. Osim izrade web stranica možeš pisati vlastiti dnevnik, dijeliti svoje datoteke (filmove, glazbu...) s internetskom zajednicom.

Nedostaci:

-sadržaj može stvarati bilo koja osoba spojena na Internet, teško je razlikovati istiniti sadržaj od lažnoga

-u komunikaciji interneta nikad nisi sam, na danas popularnom chatu najlakše se predstaviti kao netko drugi

-uz mnoštvo pozitivnih, obrazovnih i zabavnih sadržaja postoji i neželjeni sadržaj, pornografija, elektroničko zlostavljanje i sl. (svi pojmovi biti će objašnjenina drugim stranicama), budi jako oprezan!

-internet je prostor mnogih zlonamjernih programa poput virusa, crva, spamova, trojanskih konja i sl., instaliraj antivirusni program s mogućnosti svakodnevnog ažuriranja i zaštiti svoje računalo. Također podesi u sustavu windows nadogradnju operacijskog sustava.

Udruga LET

Adresa: Sokolgradska 86, 10000 Zagreb

Tel/fax: +385 (0)1 5803 726

E-mail: let@udruga-let.hr

Web: www.udruga-let.hr | www.samohrani.com

IBAN: HR90 2340 0091 1101 02596

MB: 1692569

OIB: 8062111159

RNO: 0081264

... partner za razvoj zdrave zajednice

... partner for healthy community development

Pri korištenju interneta su, uz sve njegove dobre i korisne strane, prisutne i neke opasnosti.

Najčešće teškoće i opasnosti s kojima se mladi susreću su preplavljenost sadržajima i izloženost nasilju.

Preplavljenost velikim količinama različitih informacija, teškoća da se iz njih izdvoji ono što ti je potrebno, teškoće procjenjivanja istinitosti i važnosti pojedinih sadržaja i podataka,

korištenje interneta kao zamjene za druženja u stvarnom svijetu, nekritičko preuzimanje

tuđih stavova i mišljenja (povodljivost), provođenje velike količine vremena na internetu...

sve su to načini 'izgubljenosti na internetu'. Ove je poteškoće moguće izbjeći ili riješiti učenjem i

razvijanjem vještine uspješnog korištenja interneta.

Nasilje na internetu - prijeteće ili ucjenjujuće poruke, uznemiravanje, vrijeđanje, širenje neistina, objavljivanje privatnih podataka, montaže, seksualno uznemiravanje i slično - jednako je ozbiljno i nedopustivo kao i nasilje u stvarnom svijetu.

Ljudi, a najviše djeca nisu svjesni opasnosti na Internetu

Istraživanje koje su nedavno među osnovnoškolcima i srednjoškolcima u pet hrvatskih gradova

proveli Hrabri telefon i Poliklinika za zaštitu djece grada Zagreba, pokazuje da je 41 posto

od ukupno 2700 ispitanika tijekom komunikacije na internetu bilo izloženo intimnim pitanjima o

sebi i svojem tijelu te pitanjima seksualnog karaktera, no većina djece to nije doživjela uznemirujućim.

Naime, 42 posto ispitanika kaže da nisu bili uznemireni, a 31 posto da su im upućena pitanja bila smiješna ili su ih doživjeli kao dio zabave.

Udruga LET

Adresa: Sokolgradska 86, 10000 Zagreb

Tel/fax: +385 (0)1 5803 726

E-mail: let@udruga-let.hr

Web: www.udruga-let.hr | www.samohrani.com

IBAN: HR90 2340 0091 1101 02596

MB: 1692569

OIB: 8062111159

RNO: 0081264

... partner za razvoj zdrave zajednice

... partner for healthy community development

Ovisnost o internetu je jedan oblik ovisnosti o računalima i označava fenomen pretjeranog ili ekstremnog korištenja interneta u tolikoj mjeri da donosi opasnost po zdravlje.

Na engleskom govornom području naziva se "Internet addiction" poremećaj, "patološko korištenje interneta" ili "prinudno korištenje interneta".

Ta ovisnost još nije uvrštena u službenu psihijatrijsku klasifikaciju.

Ovisnici o internetu obično zanemaruju normalne navike života u cilju povećanja vremena koje provode na internetu. U ekstremnim slučajevima, virtualni svijet može služiti kao zamjena za realne socijalne kontakte. Osim toga, često se zanemaruje zadovoljavanje osnovnih životnih potreba (kao što su hrana i spavanje).

Često se može promatrati, da ovisnici sve više vremena moraju provesti na mreži, da bi mogli doći do svojeg zadovoljstva. Dolazi do gubitka kontrole, i korisnik se više ne može kontrolirati ili ograničiti vrijeme koje provodi na internetu.

Osim toga, često dolazi do tipičnih obrambenih mehanizama, koji se nalaze kod svih ovisnika: Oni se kreću od poricanja svoje ovisnosti i lažnog opravdanja za vlastito ponašanje. Dodatno mnogi ovisnici o internetu imaju osjećaj krivnje i ne mogu se osloboditi svoje ovisnosti vlastitom voljom.

Prema drugim osobama ovisnici skrivaju svoju ovisnost ili je neće priznati. U slučaju da je PC u kvaru dolazi do lošeg raspoloženja, nervoze, razdražljivosti, nesanice i povećanog znojenja. U nekim slučajevima može se pretvoriti u lijenost i dolazi se do "saznanja" da je život bez računala besmislen.

Posebno osjetljive su osobe koje su sklone depresiji i samotnjaštvu. Kada pritisak svakodnevnog života postaje velik, dolazi do bijega u virtualni svijet.

Udruga LET

Adresa: Sokolgradska 86, 10000 Zagreb

Tel/fax: +385 (0)1 5803 726

E-mail: let@udruga-let.hr

Web: www.udruga-let.hr | www.samohrani.com

IBAN: HR90 2340 0091 1101 02596

MB: 1692569

OIB: 8062111159

RNO: 0081264

... partner za razvoj zdrave zajednice

... partner for healthy community development

Studenti zanemaruju svoje domaće zadaće. Mnogi korisnici surfaju satima po noći pa dolaze iscrpljeni na posao ili u školu. Ponekad odu na bolovanje.

Problematika terapije protiv te vrste ovisnosti je u tome što kompletna apstinencija nije moguća. Računala i drugi elektronički mediji su predmeti svakodnevnog života. Stoga se u terapiji pokušava učiti savjesno korištenje medija.

U terapiji ovisnosti o internetu uključuje se buđenje interesa za športske i druge aktivnosti u slobodno vrijeme.

Društvene stranice najčešće nemaju mjere sigurnosti

Stranice takvog karaktera su doslovno procvjetale zadnjih pet godina i, iako je za registraciju na nekima od njih potrebno imati minimalno 13 ili 14 godina, većina njih nema nikakve sigurnosne mjere kojim bi provjerili godine ljudi koji se prijavljuju.

Stoga, teoretski govoreći, bilo tko se može registrirati i pretvarati se da je netko drugi. Prema istraživanjima koja su provedena roditelji najčešće ne znaju što njihova djeca rade, dok su spojena na internet ili koliko su dugo tamo.

U Americi se nedavno pojavio novi trend. Radi se o društvenim stranicama isključivo za dječji uzrast, čija popularnost konstantno raste. Specijalizirane su da primaju korisnike od 6 do 14 godina starosti, mahom djece koji koriste razne animirane likove za avatare te igraju različite igrice primjerene njihovoj dobi.

Taj trend se polako, ali sigurno širi cijelim

svijetom pa se tako već sada isti primjer

može vidjeti i u Velikoj Britaniji No, opet se

postavlja pitanje, želite li zbilja da se vaša djeca igraju na internetu bez vaše

Udruga LET

Adresa: Sokolgradska 86, 10000 Zagreb

Tel/fax: +385 (0)1 5803 726

E-mail: let@udruga-let.hr

Web: www.udruga-let.hr | www.samohrani.com

IBAN: HR90 2340 0091 1101 02596

MB: 1692569

OIB: 8062111159

RNO: 0081264

... partner za razvoj zdrave zajednice

... partner for healthy community development

kontrole?

On line kupnja je nova opasnost na internetu

Često čujemo za razne priče u kojima se maloljetnici povezuju s nepoznatim ljudima često unatoč njihovim tvrdnjama starijim od 18 godina. Prema statistikama, mogućnost da napadači vrbuju malu djecu su u biti rijetki. Vrlo vjerojatniji rizik je 'on line' kupnja.

Prednosti

- Brža komunikacija – za sada je internet čovjekovo najveće sredstvo za komuniciranje. Posljednje inovacije ga samo čine još bržim i pouzdanijim. Više ne trebamo čekat na svoju poštu danim i trošiti mnoštvo novaca na telefonske razgovore. Sada su moguće instant poruke i online razgovori lice u lice i to uz neznatne troškove. S pomoću ovih usluga su prevaziđene sve geografske barijere.
- Internet je enciklopedija za sva moguća područja ispod ovoga sunca. U samo nekoliko sekundi možete doći do bilo koje željene informacije. Ušlo nam je u naviku da za upute, savjete i informacije pristupamo svom računaru i surfamo. Web također ažurira i daje najnovije informacije o otkrićima, tehnološkim inovacijama, medicinskim otkrićima i svakodnevnim zbivanjima.
- Internet je postao esencijalan izvor znanja, kako kroz besplatne tako i kroz one plaćene web stranice. Vjerodostojnost ovog oblika informiranja nije upitna. Internet je postao poput avenije sa trgovinama u kojoj možeš pronaći apsolutno sve što ti treba, u samo nekoliko sekundi sve informacije iz svih područjima su dostupne širokoj masi korisnika.
- Zabava je jedan on najistaknutijih razloga surfanja po internetu. Internet je zapravo postigao mnogo uspjeha radi promoviranja nekoliko industrija zabava. Pronalaženje najnovijim informacija o slavnim

Udruga LET

Adresa: Sokolgradska 86, 10000 Zagreb

Tel/fax: +385 (0)1 5803 726

E-mail: let@udruga-let.hr

Web: www.udruga-let.hr | www.samohrani.com

IBAN: HR90 2340 0091 1101 02596

MB: 1692569

OIB: 8062111159

RNO: 0081264

... partner za razvoj zdrave zajednice

... partner for healthy community development

- osobama postale su svakodnevne aktivnosti pojedinaca. Za ljubitelje igrice, online postoji večika baza igrice za download uz koje vam svakao neće biti dosadno.
- Zahvaljujući brojim monetranim uslugama, moguće je izvršiti finansijske transakcije putem interneta. Moguće je izvršiti rezervacije za film, kupiti ulaznice, plaćati račune i obavljati druge transakcije i to bez napuštanja svoje udobne fotelje. Također je moguće rezervirati i isplanirati svoje putovanje i to u bilo kojoj zemlji na svijetu

Europska djeca svjesna opasnosti na Internetu

Korištenje internetom je normalna stvar za europsku djecu koja su svjesna pogibelji, ali nisu uvijek pošteđena nedobronamjernih sugovornika, zaključak je istraživanja koje je proveo Eurobarometar među djecom. Virusi, seksualni i nasilni sadržaji, krađa identiteta: poznate su pogibelji kojima su izložena djeca od 12 do 14 godina, ali i 9 i 10 godina, među kojima se provodilo istraživanje u 27 zemalja EU, u Norveškoj i u

Udruga LET

Adresa: Sokolgradska 86, 10000 Zagreb

Tel/fax: +385 (0)1 5803 726

E-mail: let@udruga-let.hr

Web: www.udruga-let.hr | www.samohrani.com

IBAN: HR90 2340 0091 1101 02596

MB: 1692569

OIB: 8062111159

RNO: 0081264

... partner za razvoj zdrave zajednice

... partner for healthy community development

Islandu. Ovo kvalitativno istraživanje ističe da većina malih Europljana koji naiđu na neki težak problem razgovaraju s roditeljima tek kada nemaju drugog izlaza, sudeći prema riječima male Njemice (9-10 godina) koja kaže: "Razgovarala bih o tomu sa svima, osim s roditeljima. Bojala bih se da mama ne shvati da je njezin strah opravdan i da mi zabrani 'chatanje'", rekla je. Istraživanje pokazuje da se djeca koriste internetom (igrice, razgovor, pretraživanje dokumenata za školske zadaće), ali i mobitelima (SMS, razgovor s obitelji i s prijateljima) na način koji se bitno ne razlikuje u raznim dijelovima Europe. Većina ispitane djece posjeduje vlastiti mobitel i koristi se internetom više puta na dan, osim u zemljama gdje je manje razvijen brzi pristup internetu, poput Bugarske, Irske i Grčke.

Udruga LET**Adresa:** Sokolgradska 86, 10000 Zagreb**Tel/fax:** +385 (0)1 5803 726**E-mail:** let@udruga-let.hr**Web:** www.udruga-let.hr | www.samohrani.com**IBAN:** HR90 2340 0091 1101 02596**MB:** 1692569**OIB:** 8062111159**RNO:** 0081264*... partner za razvoj zdrave zajednice**... partner for healthy community development*